

«شرق ئاساسى قۇرۇلۇشى» غىتاب نەشر قىلىش تۈرى (395)
“东风工程”图书出版项目之395

ئىخچاملىق يېزا ئىگىلىك ۋە چارۋىچىلىق رايونلىرىدا قوش تىل
ئوقۇتۇشتا قوللىنىلىدىغان يۈرۈشلۈك كىتابلار
新疆农牧区双语通系列丛书

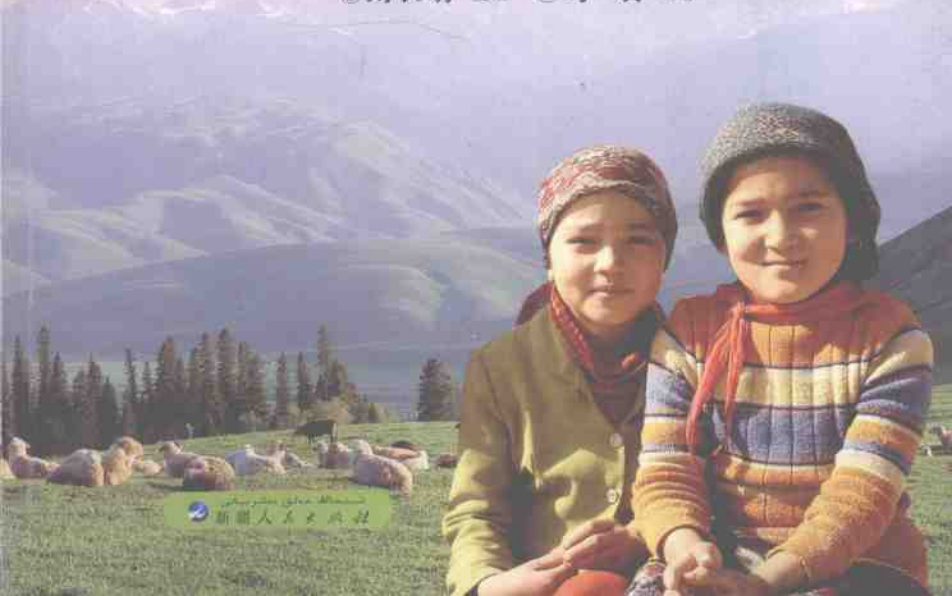
خەنزۇچە - ئۇيغۇرچە قوش تىل ئوقۇشلۇقى (2)

汉维双语通(2)

牧区用语

- چارۋىچىلىق رايونلىرىدا ئىشلىتىلىدىغان سۆزلەر

◎刘长明 主编 ◎马 琰 编著

新疆人民出版社

شىنجاڭنىڭ يېزا ئىگىلىك ۋە چارۋىچىلىق رايونلىرىدا قوش ئىل
ئوقۇتۇشتا قوللىنىلىدىغان يۈرۈشلۈك كىتابلار

新疆农牧区双语通系列丛书

خەنزۇچە - ئۇيغۇرچە قوش ئىل ئوقۇشلۇقى (2)

汉维双语通 (2)

— چارۋىچىلىق رايونلىرىدا ئىشلىتىلىدىغان سۆزلەر —
牧区用语

◎ 刘长明 主编 ◎ 马 琰 编著

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى
新疆人民出版社

图书在版编目(CIP)数据

汉维双语通.2,牧区用语:汉维对照/马琰编著,乌鲁木齐:新疆人民出版社,2008.11

(新疆农牧区双语通系列丛书)

ISBN 978-7-228-12077-2

I. 汉… II. 马… III. ①维吾尔语(中国少数民族语言)-口语
②汉语-口语 IV. H215.94 H193.2

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2008)第 182071 号

策划组稿 杨振明
责任编辑 杨振明
特约编辑 伊德力斯
视觉设计 曲 渊
美术编辑 刘堪海
图片摄影 陈 琳 陈 漠 刘堪海
责任校对 萨布尔

出 版 新疆人民出版社
地 址 乌鲁木齐市解放南路 348 号
邮 编 830001
印 刷 新疆新华印刷厂
开 本 787×1092 1/32
印 张 5
字 数 50 千字
版 次 2009 年 3 月第 1 版
印 次 2009 年 3 月第 1 次印刷
印 数 1-22 590 册
定 价 7.10 元

前 言

“东风工程”是由国家和自治区统一规划、自治区新闻出版局具体组织实施的一项惠民工程。主要任务是以新闻出版的传播方式面向全疆各族农牧民普及科技知识,传播先进文化,为各族农牧民构建一个学习科普知识,提高自身素质,增强脱贫致富奔小康的新闻出版公共服务体系。

给全疆“千乡万村”赠阅图书、音像制品是“东风工程”的重要项目之一。项目紧紧围绕社会主义新农村建设的进程和中央对“三农”工作的部署重点,组织安排了爱党、爱祖国、爱社会主义读物,“三农”科普读物,卫生保健读物,法律普及读物,未成年人思想道德建设读物,双语教育读物,弘扬民族优秀传统文化读物,娱乐休闲读物,社会主义新农村建设读物,马克思主义宗教观、党的民族政策及宗教政策普及读物十大类别出版物的出版。在内容上,以构建社会主义和谐社会、建设社会主义新农村为主线,以促进农牧区“生产发展、生活宽裕、乡风文明、村容整洁、管理民主”为目标,以“贴近农牧业,贴近农牧区,贴近农牧民”为出版宗旨,以各族农牧民看得懂、学得会、用得上为原则,力求通俗易懂,图文声画并茂,突出科学性、实用性、知识性和趣味性,努力用新技术、新理念、新知识,启迪和拓展各族农牧民的新思想、新境界、新视野。

我们期望通过“东风工程”的实施,初步解决各族农牧民买书难、看书难的问题,有效缓解全疆农牧区图书、音像制品供给不足的问题,进一步扩大少数民族优秀出版物的覆盖面和影响力,为正确引导各族农牧民增产增收、科学致富,提供有力的智力支持和精神动力。

新疆新闻出版东风工程领导小组办公室

出版说明

在大力开展新时期文化建设、实施“东风工程”、丰富“农家书屋”活动中，为了满足新疆农牧区各族人民之间日益增多的双语会话交流之需求，我们特此编译出版了这套“新疆农牧区双语通系列丛书”。

丛书分“农区用语”、“牧区用语”、“社区用语”三部分内容，突出了各种语境场合双语互通的实用、简明、上口、便捷等功能，以适应稍有汉、维吾尔语口语基础和同汉、维吾尔同胞多有接触交往的各族干部职工、平民百姓学说汉、维吾尔语交流时翻检使用；即使对汉、维吾尔语口语尚未入门的初学者，亦可借用本丛书的相关会话内容用手比划表情达意，不通双语也胜似双语通。

由于编者水平有限，丛书难免会有缺点和不足，热切希望读者批评指正。

编 者

2008年8月

كىرىش سۆز

يېڭى دەۋردىكى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇرۇش، «شەرق شامىلى قۇرۇلۇشى» نى يولغا قويۇش، «دېھقانلار قىرائەتخانىلىرى» نى موللاشتۇرۇش پائالىيىتى جەريانىدا، شىنجاڭنىڭ دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى ھەر مىللەت خەلقى ئوتتۇرىسىدىكى كۈنسېرى ئېشىۋاتقان قوش تىلدا سۆزلىشىش ئالاقىسىنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش ئۈچۈن، بۇ شىنجاڭدىكى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى خەلق قوش تىللىق بولۇش يۈرۈشلۈك مەجمۇئەسىنى ئالاھىدە تەرجىمە قىلىپ تۈزدۇق.

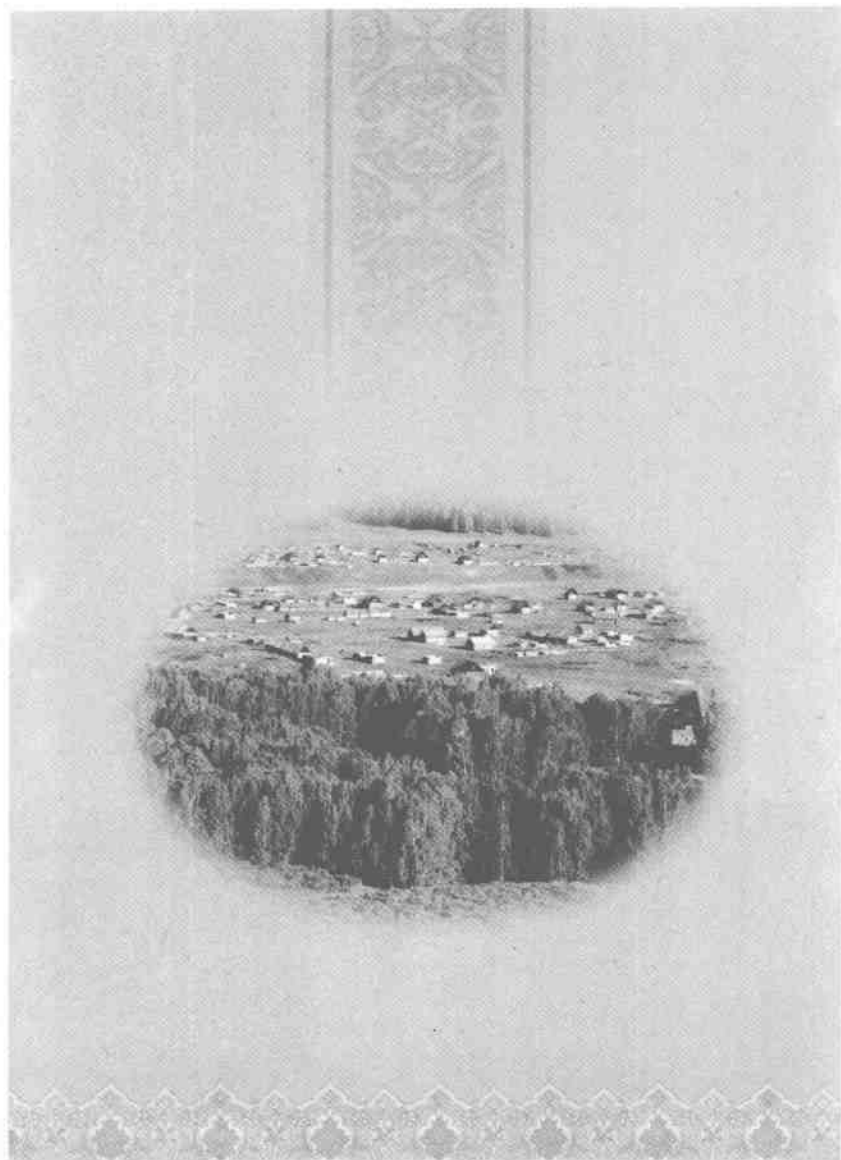
مەجمۇئە «يېزا ئىگىلىك رايونلىرىدا ئىشلىتىلىدىغان سۆزلەر»، «چارۋىچىلىق رايونلىرىدا ئىشلىتىلىدىغان سۆزلەر»، «مەھەللىلە ئىشلىتىلىدىغان سۆزلەر» دىن ئىبارەت ئۈچ قىسىم مەزمۇنغا بۆلۈنگەن بولۇپ، ھەرخىل تىل شارائىتى سورۇنلىرىدا ئۆزئارا قوش تىل ئالاقىسىدا ئەمەلىي قوللىنىش، چۈشىنىشلىك، راۋان، قۇلاي بولۇش قاتارلىق ئىقتىدارلار گەۋدىلەندۈرۈلۈپ، خەنزۇ - ئۇيغۇر تىللىرىدا ئېغىزچە سۆزلىشىش قائىدىسىگە ۋە خەنزۇ، ئۇيغۇر قېرىنداشلار بىلەن كۆپرەك ئۇچرىشىدىغان، ئالاقە قىلىدىغان ھەر مىللەت كادىرلىرى، ئىشچى - خىزمەتچىلىرى، ئاددىي پۇقرالارنىڭ خەنزۇ، ئۇيغۇر تىلىدا ئالاقە قىلغان چېغىدا قوللىنىشىغا ئۇيغۇنلاشتۇرۇلدى. خەنزۇچە، ئۇيغۇرچە سۆزلىشىش بوسۇغىسىغا تېخى قەدەم قويمىغان دەسلەپكى ئۆگەنگۈچىلەرمۇ مەزكۇر مەجمۇئەدىكى مۇنا. سۆۋەتلىك سۆزلىشىش مەزمۇنلىرىدىن پايدىلىنىپ، قول ئىشارىسى ئار. قىلىق ئۆز مەقسىتىنى ئۇقتۇرۇپ، قوش تىللىق بولۇش يولىغا ماڭالايدۇ. سەۋىيىمىزنىڭ جەككىلىكى تۈپەيلىدىن، مەجمۇئەدە سەۋەنلىك، يېتىرسىزلىكلەردىن ساقلىنالمىغان بولۇشىمىز مۇمكىن. كىتابخانلار. نىڭ تەنقىد، پىكىر بېرىشىنى قىزغىن قارشى ئالىمىز.

目 录

1. 走进草原·····	(2)
2. 诉说乡情·····	(8)
3. 维吾尔族·····	(13)
4. 干牧业活·····	(16)
5. 拜会牧民·····	(22)
6. 科学放牧·····	(27)
7. 养殖育肥·····	(34)
8. 学法说法·····	(45)
9. 邻里和睦·····	(51)
10. 互相尊重·····	(63)
11. 科学教育·····	(71)
12. 美丽牧场·····	(79)
13. 拜访艺人·····	(87)
14. 做客毡房·····	(94)
15. 鱼水情深·····	(100)
16. 多做好事·····	(108)
17. 扶贫济困·····	(115)
18. 曼舞欢歌·····	(123)
19. 丝路新曲·····	(134)

مۆندەرىجە

1. يايلاققا سەپەر..... (2)
2. يۇرت مېھرى ھەققىدە سۆز..... (8)
3. ئۇيغۇرلار..... (13)
4. چارۋىچىلىق ئىشلىرىنى قىلىش..... (16)
5. چارۋىچىلار بىلەن ئۇچرىشىش..... (22)
6. ئىلىمى چارۋىچىلىق قىلىش..... (27)
7. باقمىچىلىق - بورداقچىلىق..... (34)
8. قانۇننى ئۆگىنىش، قانۇننى تەشۋىق قىلىش..... (45)
9. قوشنىلار ئارا ئىناق ئۆتۈش..... (51)
10. ئۆزئارا ھۆرمەتلەش ... (63)
11. ئىلىم - پەن، مائارىپ..... (71)
12. گۈزەل يايلاق..... (79)
13. سەنئەتكارلارنى زىيارەت..... (87)
14. كىگىز ئۆيدە مېھمان بولۇش..... (94)
15. چوڭقۇر مېھىر - مۇھەببەت..... (100)
16. كۆپرەك ياخشى ئىش قىلايلى..... (108)
17. نامراتلارنى يۆلەش، ياردەم بېرىش..... (115)
18. شادلىققا تولغان ناخشا - ئۈسسۈل..... (123)
19. يىپەك يولى يېڭى ناخشىسى..... (134)

1. 走进草原

1. يايلاققا سەپەر

A. 您骑自行车
从县上来吗?

A. سىز ناھىيىدىن ۋېلسىپېتتە
كەلدىڭىزمۇ؟

B. 是的,您骑马
去哪里?

B. ھەئە, سىز ئات مىنىپ نەگە
ماڭدىڭىز؟

A. 去乡下探亲。

A. يېزىغا تۇغقان يوقلىغىلى.

B. 您呢,
来出差吗?

B. سىزچۇ؟
كاماندىرۈپكىغا كەلدىڭىزمۇ؟

A. 我去草原观光。

A. مەن يايلاقنى تاماشا قىلماقچى.

B. 捎个脚吧。

B. مېنى ئېلىۋېلىڭە.

A. 那咱们合骑吧。

A. ئۇنداقتا ئىككىمىز تەڭ مىنەيلى.

- B. 您家在哪个牧场?
ئۆيىڭىز قايسى چارۋىچىلىق مەيدانىدا؟
- A. 我家在幸福牧场。
ئۆيۈم بەخت چارۋىچىلىق مەيدانىدا.
- B. 牧场实行了生产责任制吗？
چارۋىچىلىق مەيدانىدا ئىشلەپچىقىرىش مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلدىمۇ؟
- A. 是的，还建立了乡镇企业。
شۇنداق، يەنە يېزا - بازار كارخانىلىرىمۇ قۇرۇلدى.
- B. 乡镇企业有厂房吗？
يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ زاۋۇتلىرى بارمۇ؟
- A. 有修理厂、磨坊、水电站。
رېمونتخانا، تۈگمەن سۇ ئېلىكتىر ئىستانسىسى بار.
- B. 他们的收入如何？
ئۇلارنىڭ كىرىمى قانداقراق؟
- A. 挺好的。
ناھايىتى ياخشى.
- A. 随着生产的发展，乡民的生活也改善了。
ئىشلەپچىقىرىشنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ، دېھقانلارنىڭ تۇرمۇشىمۇ ياخشىلاندى.

A. 还建起了电影院、
诊所,商店、
文化室和
托儿所。

A. يەنە تېخى كىنوخانا، ئامبۇلاتورىيە،
ماگىزىن، مەدەنىيەت ئۆيى ۋە
يەسلى قاتارلىقلارمۇ
بار بولدى.

B. 草原上还有
什么新变化?

B. يايلاقتا يەنە قانداق
يېڭى ئۆزگىرىشلەر بار؟

A. 变化可多了。
一是草场
实行了喷灌，

A. ئۆزگىرىشلەر كۆپ.
بىرى، يايلاقلاردا پۈركۈپ
سۇغىرىش يولغا قويۇلدى،

二是牧民
看上了彩电。

يەنە بىرى، چارۋىچىلار رەڭلىك
تېلېۋىزور كۆرەلەيدىغان بولدى.

A. 你看那是什么?

A. قاراڭ، ئاۋۇ نېمە؟

B. 是风力发电
设施。

B. شامال كۈچىدىن پايدىلىنىپ توك
ھاسىل قىلىش ئىسلىھەلىرى.

A. 这是什么?

A. بۇ نېمە؟

B. 是药池吧?

B. دورا كۆلچىكىگۈ دەيمەن؟

A. 对,给羊

A. توغرا، قويلارنى دورىلىق سۇدا

洗药澡用。 يۇيۇشقا ئىشلىتىلىدۇ.

B. 我想深入草原 看看。 مېنىڭ يايلاققا ئىچكىرىلپ كىرىپ كۆرۈپ باققۇم بار.

A. 好啊, 欢迎。 ياخشى, قارشى ئالمىز,
请骑上这辆 摩托车去好了. قېنى, مۇنۇ موٲىكىلىتنى مىنىپ بېرىڭ.

B. 我曾在远方, ئىلگىرى مەن يايلاقتا
把你眺望, ساڭا تەلمۈرگەن,

B. 我曾在梦乡, ئىلگىرى چۈشۈمدە
把你亲近; ۋىسالىڭغا يەتكەن;

B. 如今扑进 مانا بۈگۈن
你的怀抱, باغرىڭغا تاشلاندىم,

B. 忍不住热泪, كۆز يېشىم توختىماس,
打湿衣襟. كىيىمىم ھەم ھۆل.

B. 看到你的草滩, كۆز ئالدىم يايلىقىڭ,
如此翠绿, ياپىيىشىل, خۇددى مەخمەلەك,

B. 听到你的歌声 ئاڭلىدىم ناخشاڭنى, B

如此动听，

شۇنچە يېقىملىق،

B. 住在你的毡房

B. تۇرسام كىگىز ئۆيۈڭدە

如此温暖，

تۇيۇلدى خۇددى باھاردەك.

B. 尝到你的奶酒

B. تېتىسام ئاپئاق قىمىزىڭنى

如此甘醇。

چۈچىمەل شېرىن، شۇنچىلا بەلەن.

B. 目睹你的容颜

B. باقسام چېھرىڭگە زوقلىنىپ

日新月异；

كۈندىن كۈنگە يېڭىچە تۈس ئاپسەن؛

B. 祝愿你的兴旺

B. تىلەيمەن ساڭا مەڭگۈلۈك

成为永恒，

گۈللىنىش - يۈكسىلىش،

B. 依偎在你的怀抱

B. يېپىشسام قوينۇڭغا ئىرىكىلەپ،

我心潮沸腾；

يۈرىكىم تېپىچەكلەپ سوقىدۇ؛

B. 诉说浓浓的乡情

B. يۇرتنىڭ مېھرىنى سۆزلىسەم

感念不尽。

ھېمىلىرىم بۇلدۇقلاپ ئاقىدۇ.

2. 诉说乡情 يۇرت مېھرى ھەققىدە سۆز

A. 你是哪里人؟ سىز قەيەرلىك؟

B. 阿图什人。 مەن ئاتۇشلۇق.

A. 您的家乡真美丽。 يۇرتىڭىز بەك چىرايلىق ئىكەن.

A. 《美丽的赛里木》， «گۈزەل سايرام» دىگەن ناخشا

A. 就是唱你家乡的。 دەل سىلەرنىڭ يۇرتىنىڭ ناخشىسىغۇ دەيمەن.

B. 是的，你喜欢 شۇنداق، بۇ ناخشىنى
这首歌吗؟ ياخشى كۆرەمسىز؟

A. 喜欢。 ھەئە، A

A. 我对牧乡很有感情。 B. مېنىڭ يۇرتۇمغا ئالاھىدە
مۇھەببىتىم بار.